

SPREJETA BESEDILA

P8_TA(2015)0095**Mednarodni dan Romov - protiromska nastrojenost v Evropi in evropsko priznanje dneva spomina na genocid Romov med drugo svetovno vojno****Resolucija Evropskega parlamenta z dne 15. aprila 2015 ob mednarodnem dnevu Romov – rasno sovraštvo do Romov v Evropi in priznanje, s strani EU, dneva spomina na genocid nad Romi med drugo svetovno vojno (2015/2615(RSP))***Evropski parlament,*

- ob upoštevanju preambule Pogodbe o Evropski uniji (PEU), zlasti drugega odstavka in odstavkov štiri do sedem,
- ob upoštevanju, med drugim, člena 2, drugega pododstavka člena 3(3) ter členov 6 in 7 PEU,
- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah z dne 7. decembra 2000 (v nadaljnjem besedilu: „Listina“), ki je bila razglašena 12. decembra 2007 v Strasbourgu in je decembra 2009 začela veljati skupaj z Lizbonsko pogodbo,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. marca 2011 o strategiji EU o vključevanju Romov¹, sporočila Komisije z dne 5. aprila 2011 o okviru EU za nacionalne strategije vključevanja Romov do leta 2020 (COM(2011)0173), sporočila Komisije z dne 2. aprila 2014 o izvajanju okvira EU za nacionalne strategije vključevanja Romov (COM(2014)0209) in priporočila Sveta z dne 9. decembra 2013 o učinkovitih ukrepih za vključevanje Romov v državah članicah,
- ob upoštevanju ugotovitev pilotnega pregleda o Romih iz leta 2011, ki ga je izvedla Agencija za temeljne pravice,
- ob upoštevanju Okvirne konvencije Sveta Evrope o varstvu narodnih manjšin in Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin,
- ob upoštevanju deklaracije odbora ministrov Sveta Evrope o vse večjem rasnem sovraštvo do Romov in rasističnem nasilju nad njimi v Evropi, ki je bila sprejeta 1.

¹ UL C 199 E, 7.7.2012, str. 112.

februarja 2012,

- ob upoštevanju splošnega političnega priporočila št. 13 Evropske komisije za boj proti rasizmu in nestrpnosti, o preprečevanju rasnega sovraštva do Romov in njihove diskriminacije,
 - ob upoštevanju celovitega akcijskega načrta, ki so ga sprejele države članice Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE), vključno z državami članicami Evropske unije in državami kandidatki, in ki je osredotočen na izboljšanje položaja Romov in Sintov na območju članic OVSE ter s katerim so se države med drugim zavezale, da bodo okrepile prizadevanja in zagotovile polno in enakovredno vlogo Romov in Sintov v naši družbi ter izkoreninile njihovo diskriminacijo,
 - ob upoštevanju člena 123(2) Poslovnika,
- A. ker so Romi največja etnična manjšina v Evropi, saj je njihovo število ocenjeno na 10 do 12 milijonov;
 - B. ker se beseda „Rom“ v tej resoluciji uporablja kot krovni termin, ki zajema različne sorodne skupine po vsej Evropi, naj so potujoče ali ne, npr. Romi, potujoče skupine, Sinti, Manouchi, Kaléji, Romanichali, Boyaši, Ashkali, Egipčani, Yenishi, Domi, Lomi, ki imajo lahko različne kulture in življenjske navade;
 - C. ker je rasno sovraštvo do Romov posebna vrsta rasizma, naperjenega proti Romom, in ideologija, ki temelji na rasni večvrednosti, oblika razčlovečenja in institucionalnega rasizma, ki se napaja iz zgodovinske diskriminacije in se med drugim izraža z nasiljem, sovražnim govorom, izkoriščanjem, stigmatiziranjem in je najočitnejša vrsta diskriminacije;
 - D. ker je rasna sovražnost proti Romom med glavnimi vzroki diskriminacije in marginalizacije, katere žrtev so Romi že zelo dolgo v mnogih evropskih državah;
 - E. ker številni Romi še vedno živijo v porazno slabih pogojih in se soočajo s skrajno mero socialne izključenosti in diskriminacije;
 - F. ker so evropski Romi zgodovinsko gledano del družbe v mnogih evropskih državah, brez ene same državne oblasti, in so k Evropi prispevali kot njeni državljani, a se njihov položaj vseeno razlikuje od drugih narodnostnih manjšin v Evropi, kar upravičuje specifične ukrepe na evropski ravni; ker so Romi del evropske kulture in vrednot;
 - G. ker so romske ženske pogosto izpostavljene večplastni in presečni diskriminaciji na podlagi spola in etnične pripadnosti, ker je omejen njihov dostop do zaposlovanja, izobraževanja, zdravstva, socialnih storitev in postopkov odločanja; ker lahko diskriminacija znotraj večinske družbe nastopi zaradi vse večjega protiromskega rasizma, pa tudi znotraj ženskih skupnosti zaradi njihovega spola;
 - H. ker je Komisija v svojem sporočilu z dne 5. aprila 2011 o okviru EU za nacionalne strategije vključevanja Romov do leta 2020 države članice pozvala, naj sprejmejo oziroma nadgradijo celovit pristop do vključevanja Romov v družbo in podprejo določene skupne cilje; ker je Svet v svojem priporočilu z dne 9. decembra 2013 države članice povabil, naj sprejmejo učinkovite politične ukrepe za enako obravnavo Romov in spoštovanje njihovih temeljnih pravic, vključno z enakim dostopom do

izobraževanja, zaposlovanja, zdravstva in urejanjem stanovanjskega vprašanja;

- I. ker je OZN 27. januar, obletnico osvoboditve koncentracijskega taborišča Auschwitz-Birkenau, razglasil za mednarodni dan spomina na žrtve holokavsta;
- J. ker naj bi nacisti ter drugi režimi in njihovi zavezniki med drugo svetovno vojno pobili vsaj 500 000 Romov in ker je bilo v nekaterih državah pobitega nad 80 % romskega življa; ker je med drugo svetovno vojno v taborišču Auschwitz-Birkenau, v posebnem delu taborišča, rezerviranem za Rome (Zigeunerlager), v plinskih celicah umrlo vsaj 23 000 Romov in ker je bilo v eni sami noči, z 2. na 3. avgust 1944, v tem taborišču ubitih 2897 Romov, največ žensk, otrok in starejših; ker so zato romske organizacije 2. avgust razglasile za dan spomina na vse romske žrtve tega genocida;
- K. ker je genocid nad Romi, ki so ga med drugo svetovno vojno zakrivali nacisti in pripadniki drugih režimov ter njihovi zavezniki, v veliki meri tudi danes še vedno prezrt in ga širša javnost zato ne priznava, v šolah pa se mu pogosto ne namenja posebne pozornosti ali o njem ne poučuje, zato Romi spadajo med „prezrte“ žrtve genocida med drugo svetovno vojno;
- L. ker je obeležitev spomina na hudodelstva zoper človečnost in hude kršitve človekovih pravic ključnega pomena za okrepljeno prizadevanje za mir, spravo, demokracijo in človekove pravice v Evropi; ker je treba genocid nad Romi v celoti priznati, saj je primerljiv s težo zločinov nacistov in pripadnikov drugih režimov, katerih cilj je bila fizična odstranitev evropskih Romov, tako kot tudi Judov in drugih ciljnih skupin;
- M. ker sta priznanje genocida nad Romi med drugo svetovno vojno in obeležitev spomina nanj pomembna za morebitno odškodnino Romom za grozodejstva, ki so jih med drugo svetovno vojno nad njimi izvajali nacisti in pripadniki drugih režimov ter njihovi zavezniki;
- N. ker bi bila priznanje genocida nad Romi med drugo svetovno vojno in razglasitev evropskega dneva spomina tako pomemben simboličen korak naprej v boju proti rasnemu sovraštvu do Romov ter bi prispevala k splošnemu poznavanju zgodovine Romov v Evropi;
 - 1. izraža globoko zaskrbljenost zaradi vse večjega rasnega sovraštva do Romov, ki se med drugim odraža v obliki protiromske retorike in nasilnih napadov na Rome v Evropi, vključno z umori, ki so nesprejemljivi glede na norme in vrednote Evropske unije in predstavljajo veliko oviro za uspešno vključitev Romov v družbo in popolno spoštovanje njihovih človekovih pravic;
 - 2. poudarja, da diskriminacija in marginalizacija nikoli nista posledici inherentne šibkosti posameznika ali skupine, ki je diskriminiran in marginaliziran, temveč izhajata predvsem iz tega, da večinska družba ne priznava pravic posameznikov in jim ne zagotavlja struktur, s katerimi bi te pravice lahko uveljavljali;
 - 3. poziva države članice, naj učinkovito izvajajo Direktivo Sveta 2000/43/ES z dne 29. junija 2000 o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost, da bi preprečile in odpravile diskriminacijo Romov, zlasti na področju zaposlovanja, izobraževanja in urejanja stanovanjskega vprašanja;

4. poudarja, da se je treba na vseh ravneh in na vse možne načine boriti proti rasnemu sovraštvu do Romov in da je ta pojav še posebej trdovratna, nasilna, pogosta in razširjena oblika rasizma; poziva države članice, naj v okviru nacionalnih strategij vključevanja Romov svoj boj proti rasnemu sovraštvu do Romov še bolj okrepijo s spodbujanjem primerov najboljše prakse;
5. pozdravlja vključitev romskih skupnosti in nevladnih organizacij v izvajanje nacionalnih strategij vključevanja Romov in poziva, naj se jih še bolj vključi v oblikovanje, spremljanje, ocenjevanje in izvajanje teh strategij;
6. poudarja, da je treba zagotoviti, da bodo v nacionalnih strategijah vključevanja Romov določeni posebni ukrepi za pravice žensk in vključevanje načela enakosti spolov ter da bosta pri ocenah in letnemu spremljanju pri posameznih delih nacionalnih strategij vključevanja Romov upoštevana vidika pravic žensk in enakosti spolov;
7. poziva države članice in Komisijo, naj pri izvajanju okvira EU za nacionalne strategije vključevanja Romov prednostno obravnavajo otroke, in ponavlja pomen spodbujanja enakega dostopa do stanovanj, zdravstva, izobraževanja in dostojnih življenjskih razmer za romske otroke;
8. poziva države članice, naj za uspešen boj proti rasnemu sovraštvu do Romov, protiromski retoriki in nasilnim napadom na Rome ter proti opravičevanju, zanikanju ali grobemu odrekanju pomena genocida nad Romi učinkovito izvajajo Okvirni sklep Sveta 2008/913/PNZ z dne 28. novembra 2008 o boju proti nekaterim oblikam in izrazom rasizma in ksenofobije s kazensko-pravnimi sredstvi;
9. želi spomniti, da so Romi del evropske kulture in skupnih vrednot, zato poziva države članice in ostale evropske države, naj zgodovino Romov, še zlasti pa genocid nad njimi med drugo svetovno vojno, obravnavajo v okviru dialoga z državljani in mladimi;
10. ostro in nedvoumno obsoja vse oblike rasizma in diskriminacije, s katerimi se soočajo Romi, in poudarja, da je treba rasno sovraštvo do Romov učinkovito obravnavati, če želimo, da bodo ukrepi učinkoviti tudi na drugih področjih;
11. v zvezi s tem poziva Komisijo, naj učinkovito spremlja in ocenjuje, ali države članice spoštujejo temeljne vrednote EU; poziva Komisijo, naj v vseh državah članicah zagotovi spoštovanje temeljnih pravic, demokracije in pravne države, učinkovito spremlja in ocenjuje, ali države članice te vrednote spoštujejo, in zagotovi odziv na vse sistematične kršitve;
12. zato genocid nad Romi, do katerega je prišlo med drugo svetovno vojno, uradno prizna kot zgodovinsko dejstvo;
13. poziva države članice, naj uradno priznajo ta genocid in druge oblike preganjanja Romov, kot sta izgon in pripor, do katerih je prišlo med drugo svetovno vojno;
14. izjavlja, da bi moral biti obeležitvi spomina na žrtve genocida nad Romi med drugo svetovno vojno posvečen poseben evropski dan, imenovan evropski dan spomina na holokavst nad Romi;
15. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic ter držav kandidatk, Svetu Evrope, organizaciji OVSE in

Združenim narodom.